

ija, ova ro- ev. vso led ja- vce 0-5 5-7 8-1 9-2 vce 2-3 9-5 2-02 da ži- iz- ami ando- jim ške en- s uja žel. ne vili ru- ora šlo ga raj r s alo da to- ro- ro- aje ni ar! ar! em til- ajo zas- oče- sno dor ega ar! ar! ega ajni eta- nati. se na- slo- ogo lar- me

na, Zapomnili smo si nekatere obsevalne
danke čez g. Wratschkota in njegova delovanja
katero je bilo izvrstno in pošteno. G. Wratschko
pač ni iskal nobene časti in si ni nečenoval
dijet. Bil je mož, ki je okraj proti vsaki nepril-
jetnosti zastopal. Najbolj se še spominjamo na
železnico. Takrat so prvaški oberkrjani, tuljki,
da obravnava železnice ni sklenjena, da bode
moral okraj plačati ne samo 40.000 K, ampak
le enkrat toliko in da je vse laž, kar je pravil.
Wratschko. Spominjamo se tudi, da je takrat
„Slov. gospodar“ pisaril: „Zdaj ko dobimo v
naše (prvaške) roke okrajni zastop, bomo poka-
zali ljudstvu, kako slabo je Wratschko gospo-
daril“ itd. Mi pametni in trezni kmetje smo
takali dve leti na te dokaze, ali ni ne duha ne
sluha. Zato hočemo pa mi svoje mnenje pove-
dati! Železnica ne tirja denarja, tako je vsi
ogotovljeno. Wratschko ni bil nikdar lažnik, on
nas je odrešil od velikega plačila, katerega je
prejšnji okrajni zastop, ki je bil v prvaško-kleri-
kalnih rokah, zakrivil. Nadalje je Wratschko do-
kazal svojo pravičnost, da se je upal poklicati
deželni odbor, kateremu je oddal vse vakte in
račune. In bil je posebno pohvaljen za njegovo
redno delo tekom 17. let, to pa z besedami
„Ich danke Ihnen für Ihre musterhafte Übergabe
solche Ordnung findet man selten“; slovensko:
„Zahvalim se Vam za vzorno delo; takšni red-
ne malokdaj dobi“. Te besede je dejal odposla-
nec deželnega odbora dr. Stepančič, katerega je
odbor na prošnjo g. Wratschkota samega poslal.
To je bil red in to je pohvala, na katero je ta-
rili mož še danes lahko ponosen. Mi vsi kmetje
in delavci se tudi še spominjamo, da smo začasa
Wratschkovega gospodarstva vedno hitro in redno
svoj denar dobili. Zdaj pa, Bog se usmili, se
mora dva in trikrat sline pri blagajni cediti, in
milo prositi, predno dobi človek svoj denar. To
je prvaška dobrosrčnost do kmeta. — Gosp.
Wratschko je tudi naredil veliko čisto škodo.
Police in Ščavnico in od sv. Jurja do Ljutomer-
ske meje, vse skupaj kakšnih 17 km. Prvaški
zaspanci pa v Grabšini niti 3 km. ceste izvršiti
ne morejo. Zakaj pa prvaki zdaj ničesar ne pi-
šejo o svojem gospodarstvu? Zakaj ne pridite
brun v lastnem očesu? Zakaj ne pomestate pred
lastnimi durmi? — G. načelnik se pri letošnjem
premiiranju konjev niti prikazati ni upal. Lansko
leto pa je napovedal licenciranje bikov. Hotel
je sam brez g. Wratschku uradovati, kar pa se
veda ni šlo. G. Wratschko imenoval je namreč
deželni odbor za načelnikovega namestnika di-
strikta zg. Radgona. Načelnik g. Kodolitsch ta-
krat ni mogel priti. G. Wratschka pa prvaški
Trstenjak ni hotel povabiti. Vsled tega živin-
zdravnik ni hotel licenciranje pričeti. Tako so
moral kmetje vsled prvaškega sovraštva bike
brez vsega uspeha domu gnati. Letos pa so se
moral prvaki podvreči in oj, oj, Wratschkota
poklicati. Čuda, da pri sv. Jurju niso streljali.
Saj so vendar celo noč možnarji pokali, ko je
bil Trstenjak za načelnika izvoljen. Ali je Kuncič
to strelivo plačal? — Spominjamo se tudi še,
ko je g. Wratschko desetletnico načelovanja ob-
hajal in mu je okrajni zastop plačal od 360 na
400 gl. zdaj, kako so prvaki v Filipovcu
kričali: „Zdaj bodejo vboji kmeti plačevali, da
bodo bledi“ itd. Zdaj pa, pod prvaško komando,
ima načelnik že prvo leto 800 K plače in pisar
pa 240 K. Zakaj pa načelnik sam ne piše? Ali
ne zna drugega pisati, nego dopise v „Slov.
Gospodar“? Ali zdaj vboji kmetje ne bodejo
bledi od teh po prvkih naloženih plačil? Si-
kali smo tudi, da si je Zemljič lansko leto za
pregledovanje strelnih postaj izplačal 280 kron.
Obiskal je dvakrat okrajne strelne postaje in
zato je dobil 280 kron! Nekemu pisarju so zato
plačali 120 K. Za deputacijo k c. k. namestniku
v Gradec so plačali (3 možakom) 60 kron, za
isto na glavarstvo v Ljutomer 40 kron. Ali so
tj trije možakarji tam res kaj opravili, namreč
tj drugega, nego svoje žepne fikalji? Drugod
grejo na cestne komisije, da kakih 20 kronic
naslužijo. Zdaj, pod prvaško vlado, gre vse za
denar. Zdaj vboji kmet pač ni samo bledi,
semveč tudi slep in gluhi. Ti gospodje so
vedno takoj plačani. Mi kmetje pa, ki vozimo
prodec na ceste, moramo čakati za denar. Vedno
na nas denarja primanjkuje, akoravno se danes
za tretino prodeca manj na ceste vozi, nego
takasa načelovanja g. Wratschka. — Ali vse to

opravi, akoravno še le po toči. Trbovlje, dne
30. avgusta 1909. S spoštovanjem c. kr. av-
strijska voj. veter. državna zveza I. trbovljsko
vojaško veteransko društvo: rudniški inženir
J. Krassnig, načelnik. — Opomba uredništva: S
tem je ta zadeva rešena in dovolj pojasnena.
Gornja Sv. Kungota. — Notarski uradni dne-
vi. — Gosp. c. kr. notar Karl Hans iz Maribora
bo imel v naši občinski hiši vsak drugi četrtek
vsakega meseca notarske uradne dneve; in sicer
prvikrat dne 9. septembra t. l. S tem se pri-
hrani onim prebivalcem naše in sosednih občin,
ki imajo opraviti pri notarju, mnogo časa in
denarja, ki bi ga potrosili, ko bi zaradi notar-
skih opravil morali hediti v mesto.
Ljutomer. Oj ti ljubi volec božji in dopisun
„Narodnega delavca“, ali nisi pred ostal dne
18. avgusta, kakor da je že Šentjasko veteran-
sko društvo proti gostilni Straserjovi šlo? Torej
tega gotovo nisi vidil, kako krasno je moštvo
prišlo že ob pol 8. uri in šlo naravnost v cer-
kev ter se udeležilo sv. maše; potem se je po-
stavilo pred poslopje c. k. okrajnega glavarstva
in se glavarju predstavilo. Ali tega vsi ljuto-
merski narobnjaki niste videli? Pač škandal!
Veš ti dopisun nerodnega lista, pusti društvo
pri miru. Ti možje so si že čast zaslužili, ko
tebe še na svetu ni bilo. Hvale vredno je dru-
štvo, da ne zametuje vladarja in da se ne vsil-
juje srbskemu Jurčku ter svojo prisego izpolnjuje.
Mi Ljutomeržani želimo temu vrlomu društvu
mного sreče in prosimo vse mirno misleče, naj
društvo podpirajo. Hvala pa tudi ljutomerskemu
veteranskemu društvu, ki je šlo temu društvu
do kolodvora nasproti. Vidilo se je, da so ja vsi
vojaški brati, da so vsi enkrat z orožjem v roki
bili pripravljani, žrtvovati svojo kri za Avstrijo
in cesarja. Taki smrkolini okoli nerodnega lista
ne bodejo može-vojake sramotili. Prvaški požar-
niki so imeli ta dan seveda druge opravke; le
ljutomerski požarniki so bili v cerkvi. Sramote-
nje pade na sramotilce nazaj! In hujskači proti
vojakom se sami sodijo!
Sv. Janž na dr. p. V nedeljo 29. avgusta
bil je tukaj pri nas shod, katerega je priredila
nevopečena „kmečka zveza“. Govorilo se je v
mogoče reči, ki nimajo za kmeta niti vinarja
haska. 1. da hočejo v Ljubljani ustanoviti slo-
vensko vseučilišče; 2. da moramo imeti več slo-
venskih poslancev, da bodejo zastopali naš slo-
venski okraj; 3. napadalo se je grozovito po-
slanca dr. Miroslava Ploja in pri temu je visoko-
šolca Rajh g. Ozmeca močno na nogo stopil, da
mu skoraj ni mogel nogo odmakniti. In mi kmeti
odgovarjamo proti ljubljanskemu vseučilišču, da
to bode koštalo veliko svoto denarja in je boljše,
da bi se oziralo na kmečke potrebe, posebno
na te okraje, ki so bili letos od toče poškodo-
vani. Naj bi ti podporo dobili, za te nesrečne
še niti Ozmec besede izpregovoril ni! Tako se
je tukaj pokazala ljubezen do kmečkega stanu!
Naznanjalo se je tudi, da bodejo kmalu zopet
volitve v državni zbor, da bi jim zopet zaupali.
Ali kmetje, bodite pametni, zapujate tistim, ki
zdaj iščejo, ko ste pomoči potrebni; črnih vas
zdaj ne poznajo, da ste ponesrečeni od toče.
Tedaj takšnega poduka šentjanžki kmeti nismo
več radovedni, kjer zastopite o kmetijstvu toliko,
kakor zajec na boben! Adio, gospod poslanec
Ozmec!

Novice.

Polom prvaških denarnih zavodov? Opeto-
vano že smo povedali svoje mnenje, da bodejo
prvaški denarni zavodi polagoma istotaki polom
doživeli, kakor so ga svoj čas brezvestna kon-
zumna društva. Vzrok leži v prvi vrsti v tem,
da je po Štajerskem in deloma tudi po Koro-
škem veliko preveč teh prvaških posojilnic in
zadrug. V drugem oziru pa se ti slovenski de-
narni zavodi veliko preveč za politiko brigajo.
V zadnji številki šele smo označili grozovito
lahkomiselno gospodarstvo okrajne posojilnice
ormočke. Tudi je treba opomniti, da se v mno-
gih teh zavodih naravnost brezvestno in proti-
postavno s tujim denarjem dela. Gotovi člani
predstojništva ali nadzornštva si jemljejo edno-
stavno posojila, kolikor se jim poljubi. Naši čit-
atelji se gotovo še spominjajo na žalostne do-
godke v šoštanjski posojilnici. Tako ni čuda, da
se ti denarni zavodi majojo in da je vsak dan

Iz Rač pri Mariboru. Taki so! Kdo? Kleri-
kajci! Na cesarjev rojsten dan, ko se je pobiralo
za po-toči poškodovane rezeve v ormožkem in
sosednjih okrajih v gostilni g. Mohorko, je neki
dobroznani klerikalec Miha D. naravnost izustil:
„Jaz ne dam nič.“ Zdaj se vidi, kakšno usmil-
jenje imajo ti ljudje do svojih sotrpinov. Ko bi
se pa pobiralo za „obmejne Slovence“ ali za
kake druge klerikalne namene, gotovo bi bil ta
junak prvi s svojimi kronami. Vsevidel.

Sv. Vid n. V. Župnik Fric Repolusk je res
apostol miru. Ko je bil misijon v Sv. Vidu, prid-
igal je eden gospod misijonar, da se večkrat
prigodi, da kmet svojega sosedu toži, ako le ena
kura prestopi mejo in s svojimi krempeljci po-
praska na sosedovi njivi. In sedaj čez pet me-
secev je ravno župnik, ki je v faro misijonarje
poklical, prvi med vsemi farani, ki je tožil svo-
jega sosedu radi kur in šolskih otrok, da so mu
kure naredile po izvedencih cenjeno škodo 4 K,
šolski otroci so mu travo pohodili 2 K, notar
Hans Winkler računa pa 1 K 75 h. Skupni
znesek 7 K 75 h, katere ima plačati šolski
vodja do 28. t. m., ker inace se bo proti njemu
vložila sodnijske tožba. Kaj pa hočemo reči k
temu? Pojdi, pa tudi ti tako stori, ako hočeš
posnemati vzgled svojega dušnega pastirja!
Amen.

Iz Vičanec bri Veliki nedelji. V nedeljo dne
29. avgusta t. l. so poslali posestniki iz Središča
in okolice prav veliki težko naloženi voz zele-
njave, sočivja in krompirja v našo občino Viča-
nec vbojim po grozni toči poškodovanim prebi-
valcem. Ti dari so se razdelili med naše občan-
e, tako, da je vsak prijemnik bil zadovoljen.
Izrekam podpisani v imenu vseh naših občanov
središkim darovalcem prirsčno zahvalo in tiso-
čeri „Bog plati“ za te mile darove, kakor tudi
vozniku, ki nam je po zelo dolgem potu pripel-
jal zgoraj omenjeno hrano. Ako človek natanč-
no premisli to škodo in pomanjkanje, ki ga bo-
demo trpeli skozi eno leto mi in naši nedolžni
otroci, se razjoče od veselja vsak, ki sprejme v
taki hudi stiski kak dar. Kajti v gornji panogi
ormočkega okraja ni prizadeta nobena občina
tako hudo, kakor je razmesarila toča v občini
Vičanec. Kdor torej zna, kako lačnemu kruhek
diš in kdor ljubi svojega bližnjega, naj se ozre
svoje srce in naj stegne svojo milostno roko.
Franc Skerlec.

Trbovlje. Sprejeli smo sledeči popravke, ki
ga objavimo: Exh.-Nr. 66. Slavno uredništvo
„Štajerc-a“ v Ptujju. V zmislu § 19 tiskovnega
zakona, blagovolite dopis iz Trbovelj v številki
35, z dne 29. avgusta 1909 na strani 3 Vašega
cenjenega lista, priobčen pod naslovom „Trbovlje.
Groza in strah, preteklo je!“ v Vaši prihodnji
številki, pod istim naslovom in na istem mestu
sledeče popraviti: 1. Ni resnica, da je bilo I.
trbovljsko vojaško veteransko društvo na pogreb
svojega umrlega častnega načelnika g. Franc
Kallana povabljeno; resnica je, da je vojaško
veteransko društvo pogreb po določbah svojih
pravil in po sklepu odbora natančno opravilo; 2. ni
res, da so veteranski vojaki vsled toče iz
pokopališča zbežali; resnica je, da so veteranci
v normalnem koraku in v polnem redu kot
zadnji iz pokopališča odšli in še le na mostu
pri gospodu Kramerju v Trbovljah se je dalo
povele s tekom iti pod streho; 3. ni res, da so
veteranci pustili krsto nezagrnjeno; resnica je,
da je odbor voj. veteranskega društva že na
8. julija t. l. za vse svoje pogrebe sklenil, zagrn-
jenje jam oddati slugi pokopališča in ga za to
plačati; 4. ni res, da je še le neki občinski
streljaj naprosil nekaj drugih delavcev, da so šli
mrtevca zagrniti; resnica je, da je sluga po
pokopališča Lušnički po naročilu tajnika ob pol-
1. uri popoldne 3. avgusta 1909, to je: pred
pogrebom in pred točo v pričo Ivan Lebar-ja
zavezal za eno krono in 1 liter vina jamo za-
grniti, za katero delo je tudi resnično 2 kroni
in 1 liter vina dobil in je torej ta občinski
streljaj bil obvezan prevzeto delo izvršiti, katero
je tudi s pomočjo Franc Jaklič-a, Martin Ja-
kopič-a in Martin Briner-ja popolnoma v redu